

35. Európske fórum o regulácii v elektroenergetike

ZÁVERY

1. Európsky ekologický dohovor – akú úlohu zohráva pre trh?

Fórum nabáda Európsku komisiu (ďalej len "Komisia"), aby čo najskôr zaviedla opatrenia stanovené v stratégii pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori, stratégiu pre integráciu energetického systému a vodíkovej stratégie vrátane plánov na prehodnotenie smernice o obnoviteľných zdrojoch energie a smernice o energetickej účinnosti, aby boli vhodné pre zvýšené ambície v oblasti klímy.

Fórum zdôrazňuje zásadnú úlohu sektora elektroenergetiky, tiež úlohu energetických sústav a sietí a uskladňovania na regionálnej a lokálnej úrovni a zdôrazňuje význam ďalšej integrácie energetického systému, okrem iného vrátane vykurovania, chladenia a dopravy pre nákladovo efektívnu dekarbonizáciu. Fórum vyzýva Komisiu a členské štáty, aby odstránili prekážky integrácie energetického systému, a to aj prostredníctvom väčšej integrácie trhov s energiou a zabezpečenia toho, aby neenergetické zložky ceny (napr. dane a odvody) prispievali naprieč energetickými médiami k dekarbonizácii, a to pri zohľadnení obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov.

2. Primeranosť zdrojov

Fórum zdôrazňuje, že pred zavedením kapacitného mechanizmu prioritou na zabezpečenie primeranosti by mal byť dobre fungujúci trh a na tento účel musia členské štáty včas realizovať svoje plány reformy trhu.

V prípade potreby kapacitného mechanizmu i napriek reformám trhu, Fórum zdôrazňuje význam súvisiacich metodík nového nariadenia o vnútornom trhu s elektrinou (posudzovania primeranosti, hodnoty nedodanej elektriny, nákladov na nový vstup výroby alebo riadenia odberu, štandardu spoľahlivosti, metodiky cezhraničnej účasti). Fórum pripomína dôležitosť súladu medzi vnútroštátnou a európskou úrovňou a odporúča pred zavedením kapacitných mechanizmov včasnú implementáciu týchto metodík. V tejto súvislosti by mali členské štáty, ACER, NRÚ a ENTSO-E na realizovanie implementačných prác zabezpečiť primerané zdroje.

3. Preskúvanie ponukových oblastí a prideľovanie cezhraničnej kapacity

Fórum uznáva značné úsilie, ktoré PPS, NRÚ a ACER vynaložili na prípravu správ o cezhraničných kapacitách dostupných pre obchodovanie, a so záujmom očakáva ich bezprostredné zverejnenie. Fórum vyzýva všetky strany, aby pokračovali v úzkej spolupráci s cieľom zabezpečiť transparentnosť a odstrániť medzery v dostupnosti a kvalite údajov. Fórum berie na vedomie stanovisko Komisie týkajúce sa riešenia tokov elektriny z tretích krajín na účely podávania správ. Fórum berie na vedomie skutočnosť, že výmeny elektrickej energie s tretími krajinami sú dnešnou realitou a PPS s nimi musia počítať v dennej prevádzke.

Fórum naliehavo vyzýva PPS, aby pokračovali v dobrej spolupráci s ACER v oblasti preskúvania ponukových oblastí a zdôrazňuje význam transparentnosti a zapojenia zainteresovaných strán. Fórum uznáva význam dôkladného technického preskúmania ponukových oblastí založeného na

štruktúrnym preťažení vrátane prípadnej kvantifikácie a férového posúdenia všetkých prvkov, ktoré je potrebné zohľadniť počas takéhoto preskúmania vrátane efektívnosti trhu a zohľadnenia skúseností tých krajín, ktoré už preskúmanie ponukových oblastí uskutočnili.

4. Regionálna spolupráca medzi PPS – prechod od regionálnych bezpečnostných centier (RSC) k regionálnym koordinačným centrám (RCC)

Fórum podporuje prácu PPS s cieľom čo najskôr efektívne a účinne transformovať RSC na RCC a rozšíriť ich úlohy v súlade s legislatívou.

Fórum nabáda PPS, aby sa usilovali o harmonizáciu procesov a nástrojov medzi RCC naprieč regiónmi. Na tento účel Fórum povzbudzuje PPS, aby zväzili vývoj nástrojov s otvoreným zdrojovým kódom, ktoré môžu používať všetky RCC.

Fórum pripomína, že nástroje a subjekty EÚ zriadené podľa právnych predpisov EÚ, ako sú RCC, podliehajú riadeniu EÚ. Členovia RCC musia dodržiavať energetickú legislatívu EÚ a musia podliehať vynucovaniu jej dodržiavania. Fórum však berie na vedomie stanovisko Komisie k potrebe vhodných rozhraní a výmeny informácií s PPS tretích krajín, ktoré by mali byť vytvorené prostredníctvom zmluvného rámca a cieľom zabezpečiť prevádzkovú bezpečnosť sústavy. Fórum uznáva, že bezpečné prevádzkovanie európskej elektrizačnej sústavy si vyžaduje silnú spoluprácu tak zo strany PPS z EÚ, ako aj PPS z krajín mimo EÚ.

5. Implementácia nariadenia o pridelovaní kapacity a riadení preťaženia (CACM GL)

Nedávne zmeny a doplnenia procesných ustanovení usmernení o prevádzke trhu a systému prinášajú do schvaľovacieho procesu potrebnú jasnosť a efektívnosť. Fórum vyzýva Komisiu, aby zabezpečila rýchle prijatie pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov.

Fórum uznáva, že sa dosiahli významné úspechy, ale sú aj implementačné procesy, ktoré meškajú. Zdôrazňuje preto, že prioritou by mal byť prebiehajúci proces implementácie, aby sa predišlo ďalšiemu oneskoreniu. Fórum však uznáva, že úpravy CACM GL sú potrebné na zosúladenie so zmenami, ktoré priniesol Balík o čistej energii pre všetkých Európanov, a na prekonanie problémov, ktoré sa vyskytli v implementačnom procese. Zatiaľ čo hlavné ciele politiky majú zostať nezmenené, zmeny a doplnenia by sa mali zameriavať na podporu implementácie a zlepšenie zrozumiteľnosti a efektívnosti CACM GL.

Florentské fórum podporuje plánovanie, ktoré na zmenu a doplnenie CACM GL navrhli EK a ACER.

6. Aktuálna informácia o implementácii ďalších sieťových predpisov a usmernení vrátane plánovania zmien a doplnení

Fórum zdôrazňuje, že implementácia sieťových predpisov a usmernení zostáva v nasledujúcich rokoch prioritou a že je potrebné ďalšie úsilie, aby sa predišlo zbytočným zdržaniam s metodikami a aby sa podporili konvergentné prístupy medzi regiónmi a členskými štátmi. Pri stanovovaní jasných výstupov a zodpovedností je potrebné pochopiť zložitosť a rozsah zmien a pre efektívnu implementáciu aj pre možné vynucovanie dodržiavania je tieto výstupy a zodpovednosti potrebné zadefinovať. Mala by sa zvýšiť transparentnosť, pokiaľ ide o príčiny a rozsah oneskorení, a to najmä pri regionálnych

metodikách. V prípade závažných problémov s implementáciou by mali byť spolu s príslušnými stranami preskúmané všetky riešenia, aby sa zmiernila potreba vynucovacích opatrení, ktoré sa môžu vyžadovať.

Fórum uznáva, že v dôsledku zmien, ktoré priniesol balík Čistá energia pre všetkých Európanov, najmä v nariadení CACM a nariadení pre prevádzkovanie sústavy, môžu byť potrebné obmedzené úpravy sieťových predpisov a usmernení, založené na doterajších skúsenostiach a zamerané na podporu ich implementácie, ale bez zmien hlavných cieľov politiky. Môžu byť tiež potrebné zmeny v predpisoch týkajúcich sa pripojenia do sústavy, najmä s cieľom riešiť konkrétnu situáciu výroby elektriny na mori a uskladňovania energie, pričom sa náležite zohľadnia príspevky ENTSO-E, ACER a výboru zainteresovaných strán.

7. Aktuálna informácia o stave požiadaviek interoperability na prístup k údajom a ich výmenu a o delegovanom predpise o kybernetickej bezpečnosti

Fórum berie na vedomie začatie prípravnej fázy na vypracovanie vykonávacích aktov o údajoch interoperability Komisiou a rozsiahle zapojenie zainteresovaných strán zabezpečené od začiatku tejto činnosti. Fórum vyzýva Komisiu, aby na jeho nasledujúcom zasadnutí poskytla aktuálne informácie o pokroku dosiahnutom v týchto vykonávacích aktoch. Malo by sa usilovať o čo najväčší súlad s existujúcimi normami.

Fórum zdôrazňuje význam kybernetickej bezpečnosti v energetickom sektore, víta dobrú prácu (neformálneho) prípravného tímu a so záujmom očakáva ďalšie kroky v oblasti prípravy a neskoršieho prijatia tohto sieťového kódexu.

8. Budovanie spolupráce medzi ENTSO-E a PDS EÚ

Fórum zdôrazňuje dôležitosť spolupráce medzi PDS a PPS pri prevádzkovaní a plánovaní ich sústav a berie na vedomie už existujúcu spoluprácu medzi ENTSO-E a PDS a dosiahnuté výsledky. Fórum apeluje na potrebu posilnenia tejto spolupráce štruktúrovanejším spôsobom na európskej úrovni v súlade s nariadením o vnútornom trhu s elektrinou.

V tejto súvislosti Fórum víta nadchádzajúce založenie subjektu PDS EÚ a zdôrazňuje momentálnu potrebu dokončiť zvyšné etapy vytvorenia tohto subjektu. Fórum tiež vyzýva ENTSO-E a budúci subjekt PDS EÚ, aby podali správu o implementácii memoranda o porozumení pre spoluprácu, a subjekt PDS, aby na najbližšom zasadnutí podal správu o pracovných metódach a svojom pokroku.

9. Perspektívne: Usporiadanie trhu pre flexibilitu

Fórum uznáva potrebu efektívneho využívania flexibility na všetkých úrovniach sústavy. Fórum sa domnieva, že v prípade potreby by sa mali uprednostniť trhové postupy obstarávania flexibility. Fórum súhlasí s tým, že v rozvoji flexibility na strane dopytu existujú regulačné medzery, ktoré by sa mali riešiť včas. Florentské fórum zdôrazňuje potrebu zabezpečiť, aby boli do celého trhového systému EÚ dobre integrované všetky nové pravidlá.